

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kraków dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Wojciech Żukowski

Protokolant: starszy protokolant Marzena Stępkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2017 r. w Krakowie

sprawy z powództwa (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko M. D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. D. na rzecz strony powodowej (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 156246 zł. 15 gr. (słownie: sto pięćdziesiąt sześć tysięcy dwieście czterdzieści sześć złotych piętnaście groszy) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP jednak nie więcej niż w wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 152 813,09 zł. od dnia 29 października 2016 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanej M. D. na rzecz strony powodowej (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. kwotę 7659 zł. 23 gr. (słownie: siedem tysięcy sześćset pięćdziesiąt dziewięć złotych dwadzieścia trzy grosze) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 listopada 2016 r. (sprecyzowanym pismem z dnia 5 grudnia 2016 r., k. 24) strona powodowa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniosła o zasądzenie od pozwanej M. D. kwoty 161.526,19 zł z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, nie więcej niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, liczonymi od kwoty 152.813,09 zł za okres od 29 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od strony pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych.

Na uzasadnienie żądania strona powodowa oświadczyła, że zawarła z pozwaną w dniu 13 grudnia 2013 r. umowę o kredyt gotówkowy. Wierzytelność stała się wymagalna i strona powodowa domaga się należności głównej w kwocie 152.813,09 zł, kwoty 8.713,10 zł tytułem odsetek umownych liczonych za okres od 15 marca 2016 r. do dnia 28 października 2016 r. oraz dalszych odsetek liczonych od dnia 29 października 2016 r. do dnia zapłaty.

Nakazem zapłaty z dnia 2 stycznia 2017 r., wydanym do sygn. akt I Nc 1023/16, tut. Sąd nakazał, aby pozwana M. D. w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaciła stronie powodowej (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. kwotę 161.526,19 zł (sto sześćdziesiąt jeden tysięcy pięćset dwadzieścia sześć złotych dziewiętnaście groszy) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP jednak nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty 152.813,09 zł od dnia 29 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz koszty postępowania w kwocie 1.929,23 zł albo wniosła w tym terminie do tutejszego Sądu sprzeciw. (k. 26).

W złożonym w dniu 30 stycznia 2017 r. sprzeciwie od nakazu zapłaty (k. 28) pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania. Zarzuciła, że umowa pożyczki narusza przepisy o klauzulach niedozwolonych oraz stanowi obejście przepisów o zakazie lichwy. Zakwestionowała wysokość zadłużenia w chwili rozwiązania umowy oraz żądanie kosztów windykacji.

W piśmie z dnia 16 marca 2017 r. (k. 42) strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu.

Na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2017 r. pełnomocnik pozwanej zarzucił, że pozwana nie miała możliwości negocjowania umowy, lecz wzorzec ten jej został narzucony. Przyznała, że pozwana otrzymała kredyt, spłacała do marca 2016 r. wraz ze składką ubezpieczeniową, po czym pozwana utraciła zatrudnienie i zawiesiła działalność gospodarczą i będąc obecnie emerytem nie jest w stanie spłacać kredytu. Pozwaną obciąża nadto kredyt hipoteczny, spłacany przy wsparciu rodziny. Zarzuciła, że koszt ubezpieczenia umowy kredytu stanowił kwotę 46.000 zł. co jej zdaniem jest nadmierne. Umowa zawierała ukryte opłaty. Nadto pozwana stoi na stanowisku, że wobec utraty przez pozwaną dochodu strona powinna w pierwszej kolejności dochodzić swojej należności od ubezpieczyciela.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona powodowa (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. w dniu 33 grudnia 2013 roku zawarła z M. W. umowę nr (...) kredytu P..

Zgodnie z zapisem w § 1 ust. 1 umowy (...) S. A. udzielił kredytobiorcy kredytu gotówkowego (...) z przystąpieniem do ubezpieczenia, przeznaczonego na spłatę kredytu w (...) S.A. nr umowy (...), spłatę kredytu w A. Bank nr umowy (...) z dnia 13 kwietnia 2012 r. oraz finansowanie bieżących potrzeb w całkowitej kwocie kredytu 195.000,00 zł.

Zgodnie z § 5 ust. 1 umowy kredyt jest oprocentowany według obowiązującej w (...) S.A. zmiennej stopy procentowej, w stosunku rocznym, której wysokość jest ustalana jako suma stawki referencyjnej i marży (...) S.A. (...) S.A. jest stała w okresie kredytowania i wynosi 4,6 punktów procentowych.

Zgodnie z zapisem w § 5 ust. 2 umowy stawkę referencyjną stanowi WIBOR 3M, przez którą rozumie się notowana na (...) rynku międzynarodowym stopę procentową dla międzybankowych depozytów trzymiesięcznych, oferowanych na (...) rynku międzybankowym. Dla celów ustalenia stawki referencyjnej WIBOR 3M - (...) S.A. posługuje się stawką WIBOR dla depozytów trzymiesięcznych, publikowaną na stronie informacyjnej R. w 2 dniu poprzedzającym rozpoczęcie pierwszego, kolejnych (trzymiesięcznych) i ostatniego okresu obrachunkowego, za jaki odsetki od kredytu są naliczane i spłacane.

W przypadku nie spłacenia raty w terminie, (...) S.A. pobiera od kwoty zaległej raty kredytu odsetki według, ustalonej przez (...) S.A., zmiennej stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego, równej czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. (§ 12 ust. 2 umowy)

dowód: - umowa kredytu nr (...)

z dnia 13 grudnia 2013 r., k. 51-53.

Wraz z umową kredytu pozwana wypełniła „Deklarację zgody na objęcie grupowym ubezpieczeniem na życie kredytobiorców gotówkowych A./P. udzielonych przez (...) S.A. oraz grupowym ubezpieczeniem utraty pracy dla kredytobiorców gotówkowych A./P. udzielonych przez (...) S.A. Wariant podstawowy”.

dowód: - Deklaracja zgody na objęcie grupowym ubezpieczeniem na życie kredytobiorców gotówkowych A./P. udzielonych przez (...) S.A. oraz grupowym ubezpieczeniem utraty pracy dla kredytobiorców gotówkowych A./P. udzielonych przez (...) S.A. Wariant podstawowy, k. 65-66.

Pismem z dnia 13 czerwca 2016 r., doręczonym w dniu 8 lipca 2016 r., (...) Bank (...) Spółka Akcyjna wypowiedział pozwanej umowę kredytu w części dotyczącej warunków spłaty z powodu braku spłaty wymaganych

rat, z zachowaniem okresu wypowiedzenia wynoszącego 30 dni od dnia następującego po dniu doręczenia tegoż wypowiedzenia. W przedmiotowym piśmie bank oświadczył, iż brak spłaty zadłużenia wymagalnego w okresie wypowiedzenia spowoduje, że cała kwota kredytu wraz z odsetkami i opłatami stanie się terminowana i wymagalna.

dowód: - wypowiedzenie umowy kredytu z dn. 13 czerwca 2016 r.

wraz z dowodem doręczenia, k. 54-55.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2016 r. powód wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty, które zostało skutecznie doręczone pozwanej w dniu 31 sierpnia 2016 roku, wzywając do zapłaty kwoty 158.595,53 zł, przysługującej z tytułu: kapitału- 152.813,09 zł i odsetek- 5.782,44 zł oraz dalszych należnych odsetek naliczanych na bieżąco według zmiennej stopy procentowej wynoszącej na dzień sporządzenia niniejszego pisma 10.00 % w stosunku rocznym w terminie 7 dni, licząc od dnia doręczenia wezwania.

dowód: - wezwanie do zapłaty z dn. 19 sierpnia 2016 r., (k. 7)

wraz z dowodem doręczenia pozwanej (k. 8).

Decyzją z dnia 27 maja 2016 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyliczył dla M. D. emeryturę w miesięcznej wysokości 2245,11 zł. brutto.

dowód: - odpis decyzji, k. 60

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedstawione powyżej dokumenty, w tym wyciągu z ksiąg bankowych i umowę kredytu, których autentyczność nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd oddalił wniosek pełnomocnika pozwanej o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron na okoliczność zawarcia umowy kredytowej i utraty przez pozwaną dochodów albowiem fakt zawarcia umowy wynikał z niekwestionowanego dokumentu zaś kwestia utraty dochodów nie miała dla rozstrzygnięcia sprawy znaczenia.

Oddalono wniosek pozwanej o zobowiązanie strony do przedłożenia Ogólnych Warunków Ubezpieczenia albowiem wniosek ten należało ocenić jako spóźniony, gdyż mógł zostać powołany w sprzecznie, zaś w sprawie nie ujawniła się żadna z okoliczności przewidzianych w art. 207 § 6 k.p.c., która mogłaby usprawiedliwiać spóźnione złożenie tego wniosku.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1988) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Zgodnie z art. 359 § 1 k.c. dopuszczalne jest zastrzeżenie odsetek od pożyczonej kwoty pieniędzy.

Strona powodowa przedkładając umowę kredytu wykazała, że udzieliła pozwanej kredytu w kwocie 195.000 zł. Nadto wykazała fakt złożenia pozwanej oświadczenia o wypowiedzeniu tej umowy, przedkładając odpis tego oświadczenia wraz z dowodem doręczenia pozwanej. Ciężar wykazania, iż nie zachodziły przesłanki do wypowiedzenia tej umowy, tj. że pozwana nie popadała w opóźnienie ze spłatą kredytu, ciążył na pozwanej i pozwana mogła tę okoliczność wykazać przedkładając dowody terminowych spłat rat kredytu. Dowodu tego pozwana nie przeprowadziła i w konsekwencji uznać należało, że faktycznie zachodziły przesłanki do wypowiedzenia przez stronę powodową umowy kredytu zawartej z pozwaną. Skuteczne wypowiedzenie umowy kredytu oznacza natomiast, że całość zobowiązania stała się wymagalna i strona powodowa może domagać się jednorazowej spłaty całego niespłaconego kredytu.

Zarzut niewykazania wysokości zobowiązania w zakresie w jakim dotyczył należności głównej nie zasługiwał na uwzględnienie. Dochodzona kwota kapitału 152.813,09 zł. jest bowiem niższa od udzielonego pozwanej kredytu (195.000 zł.). Jeżeli zaś pozwana uważa, że spłaciła na poczet kapitału więcej, aniżeli różnica pomiędzy kwotą kredytu a kwotą kapitału dochodzoną pozwem, to zgodnie z art. 6 k.c. na pozwanej ciążył w tym zakresie ciężar dowodu. Dowodów na tę okoliczność (ani nawet skonkretyzowanych twierdzeń co do zakresu zawyżenia zobowiązania) pozwana nie przedstawiła.

Zarzut pozwanej, iż umowa została zawarta z zastosowaniem narzuconych pozwanej klauzul niedozwolonych, nie zasługiwał na uwzględnienie. Definicję niedozwolonych postanowień umownych zawiera z art. 385¹ § 1 k.c. zgodnie z którym są to postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Pozwana nie wskazała jednak, jakie konkretnie klauzule umowne należałoby uznać za niedozwolone. Nie wskazała również jakie znaczenie takie w - jej ocenie niedozwolone postanowienia umowne - miałyby mieć wpływ na wysokość zobowiązania pozwanej.

Zarzut pozwanej, iż z uwagi na zawartą umowę ubezpieczenia powinna zostać zwolniona z obowiązku zapłaty przedmiotowego kredytu również nie zasługiwał na uwzględnienie. Ani z treści umowy ubezpieczeniowej, ani z treści umowy kredytu nie wynika, aby fakt zawarcia umowy ubezpieczenia miał zwalniać pozwaną z obowiązku spłaty kredytu, w szczególności aby skutek taki miał nastąpić w wypadku utraty przez pozwaną dochodów.

Zarzuty pozwanej odnoszące się do ukrytych opłat i wygórowanych składek na ubezpieczenie również nie zasługiwały na uwzględnienie. Pozwem w niniejszej sprawie dochodzony jest bowiem jedynie kapitał kredytu i odsetki a nie opłaty ani składki na ubezpieczenie.

Odnosząc się natomiast do wniosku pozwanej o rozłożenie należności na raty należy wskazać, że stosownie do treści art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. W niniejszej sprawie nie zaszyły żadne szczególne okoliczności uzasadniające rozłożenie zasądzonej w wyroku kwoty na raty. Rozłożenie należności na raty w trybie art. 320 k.p.c. ma stworzyć dłużnikowi warunki do dobrowolnego spełnienia świadczenia, bez obciążania go dodatkowymi kosztami egzekucji. Podstawą takiego rozstrzygnięcia może być wykazanie, że dłużnik nie może spełnić świadczenia w całości, ale ma realne możliwości dobrowolnego spełnienia świadczenia w ratach. Nadto przy podejmowaniu w tym przedmiocie decyzji należy uwzględnić godne ochrony interesy wierzyciela, mając na względzie, że co do zasady zasądzenie świadczenia powinno następować zgodnie z treścią zobowiązania, a odstępstwa w orzeczeniu sądowym o treści zobowiązania mają wyjątkowy charakter. W tym kontekście zauważyć należy, że pozwana nie wykazała okoliczności co do pozytywnej prognozy spłaty przez nią zadłużenia. Powołana przez pozwaną aktualna sytuacja materialna, w szczególności fakt otrzymywania świadczeń emerytalnych w wysokości określonej decyzją ZUS oraz zaprzestania wykonywania przez pozwaną działalności gospodarczej, nie stanowią podstaw do uwzględnienia wniosku o rozłożenie na raty, tym bardziej, że poddają w wątpliwość czy ewentualne rozłożenie na raty faktycznie pozwoliłoby pozwanej na spłatę bez popadania w opóźnienie.

Tym niemniej jedynie na częściowe uwzględnienie zasługiwał pozew w zakresie żądania zapłaty skapitalizowanych odsetek. Kwoty 8.713,10 zł. strona powodowa domagała się bowiem tytułem odsetek umownych liczonych za okres od 15 marca 2016 r. do dnia 28 października 2016 r. Zgodnie z § 12 ust. 2 umowy kredytu odsetek od zadłużenia przeterminowanego (w wysokości czterokrotności wysokości kredytu lombardowego NBP) strona powodowa może domagać się od całości należności głównej dopiero od dnia następnego po upływie terminu wypowiedzenia. Oświadczenie o wypowiedzeniu doręczono pozwanej w dniu 8 lipca 2016 r., a zatem ostatni dzień 30-dniowego terminu wypowiedzenia (§ 18 ust. 2 umowy) przypadał na dzień 7 sierpnia 2016 r. Odsetek od zadłużenia przeterminowanego może zatem strona powodowa żądać dopiero od dnia 8 sierpnia 2016 r. do dnia 28 października 2016 r. Stopa odsetek od zadłużenia przeterminowanego wynosi czterokrotność wysokości kredytu lombardowego NBP. Stopa kredytu lombardowego NBP wynosi od 5 marca 2015 r. 2,50%, a zatem odsetki od zadłużenia przeterminowanego wynoszą 10%. Uwzględnić wszelako należy, że od dnia 01 stycznia 2016 r.

wprowadzono instytucję odsetek maksymalnych za opóźnienie, których stronom nie wolno przekraczać. Zgodnie z art. 481 § 2¹ k.c. (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r. Dz.U. z 2015 r. poz. 1830 zm.) przewiduje maksymalną wysokość odsetek za opóźnienie w stosunku rocznym w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie, tj. 2 x (stopa referencyjna NBP + 5,5). Stopa referencyjna NBP od 5 marca 2015 r. wynosi 1,50%. W świetle powołanych przepisów, w okresie od 8 sierpnia 2016 r. do 28 października 2016 r. strona powodowa mogła zatem domagać się odsetek w wysokości czterokrotności wartości 2,50% (tj. 10%) w skali roku, jednakże nie więcej niż 2 x (1,5 + 5,5) = 14% w skali rocznej. Wyliczenie skapitalizowanych odsetek w oparciu o umowną stopę odsetek od należności przeterminowanych nie narusza uregulowań określających wysokość odsetek maksymalnych, gdyż stopa ta jest niższa od stopy odsetek maksymalnych za opóźnienie. Przyjmując za podstawę obliczenia odsetek skapitalizowanych stopę umowną, tj. 10% (czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP) za okres od 8 sierpnia 2016 r. do 28 października 2016 r. (tj. 82 dni) od kwoty zaległej należności głównej 152813,09 zł strona powodowa może zasadnie domagać się odsetek skapitalizowanych w wysokości 3433,06 zł.

Natomiast żądanie skapitalizowanych odsetek za okres od dnia 15 marca 2016 r. do dnia 7 sierpnia 2016 r. ocenić należy jako nieudowodnione. W tym okresie nie należały się bowiem jeszcze odsetki od zadłużenia przeterminowanego. Strona powodowa mogłaby wprawdzie w tym okresie domagać się od wymagalnych rat odsetek umownych kapitałowych uregulowanych w § 5 ust. 1 i 2 umowy kredytu. Odsetki te to odsetki według zmiennej stopy procentowej, w stosunku rocznym, której wysokość jest ustalana jako suma stawki referencyjnej i marży (...) S.A. (...) S.A. jest stała w okresie kredytowania i wynosi 4,6 punktów procentowych. Zgodnie z § 5 ust. 2 umowy kredytu stawkę referencyjną stanowi WIBOR 3M, przez którą rozumie się notowana na (...) rynku międzynarodowym stopę procentową dla międzybankowych depozytów trzymiesięcznych, oferowanych na (...) rynku międzybankowym. Dla celów ustalenia stawki referencyjnej WIBOR 3M - (...) S.A. posługuje się stawką WIBOR dla depozytów trzymiesięcznych, publikowaną na stronie informacyjnej R. w 2 dniu poprzedzającym rozpoczęcie pierwszego, kolejnych (trzymiesięcznych) i ostatniego okresu obrachunkowego, za jaki odsetki od kredytu są naliczane i spłacane. Strona powodowa nie wykazała jednak w niniejszej sprawie wysokości stawki referencyjnej WIBOR, a w konsekwencji nie ma możliwości wyliczenia jakie odsetki należałyby się stronie powodowej za okres od dnia 15 marca 2016 r. do dnia 7 sierpnia 2016 r. W konsekwencji powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu.

Na zasadzoną od pozwanej na rzecz strony powodowej należność składa się zatem kwota należności głównej w wysokości 152.813,09 zł oraz skapitalizowane odsetki od tej kwoty naliczane od dnia 8 sierpnia 2016 r. do dnia 28 października 2016 r. w łącznej wysokości 3.433,06 zł, co daje razem kwotę 156.246,15 zł. Natomiast tytułem odsetek od dnia 29 października 2016 r. należą się odsetki w wysokości umownych odsetek od należności przeterminowanej (czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP), nie więcej niż wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie, o czym orzeczono w pkt I sentencji na podstawie wyżej powołanych przepisów. W pozostałym zakresie (tj. skapitalizowanych odsetek za okres od dnia 15 marca 2016 r. do dnia 7 sierpnia 2016 r.) powództwo podlegało oddaleniu (pkt II sentencji) jako niewykazane.

O kosztach postępowania orzeczono w pkt III sentencji na zasadzie art. 100 k.p.c. uznając, że skoro strona powodowa jedynie w niewielkim zakresie przegrała niniejszy proces należy się jej zwrot całych kosztów postępowania, na którą złożyła się uiszczona opłata od pozwu (7.641zł.), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł.) oraz koszt notarialnego odpisu pełnomocnictwa (1,23 zł.).